

فلسفه نقل گفته ها نیست/اولین کسانی که از نور گفتند ایرانیان بودند

چهره ماندگار فلسفه با بیان اینکه فلسفه، گفتن است نه گفته، گفت: فلسفه نقل گفته ها نیست اگر چه نقل آنها اهمیت دارد.

چهره ماندگار فلسفه با بیان اینکه فلسفه، گفتن است نه گفته، گفت: فلسفه نقل گفته ها نیست اگر چه نقل آنها اهمیت دارد.

به گزارش خبرنگار مهر، بیست و سومین همایش بزرگداشت ملاصدرا با عنوان حکمت ایرانی و حکمت متعالیه از سوی بنیاد حکمت اسلامی صدرا در مجموعه فرهنگی آدینه برگزار شد.

غلامحسین ابراهیمی دینانی در این همایش در سخنانی با موضوع میراث حکمت ایرانی گفت: جامعه ای که تاریخ ندارد آن را نمی شناسد بی هویت است. تاریخ آغاز دارد. آغاز تاریخ را اندیشمندان امروز می کوشند در زمان پیدا کنند. آغاز تاریخ در خود تاریخ نیست. اگر آغاز نبود، حال و آینده ای هم نبود. آغاز، حقیقت است و همیشه با حال و آینده است و ترک نمی شود چون آغاز است که حال آینده را می سازد، پس حقیقت است. پس بهتر است حقیقت را همان آغاز معنی کنیم. حال اگر اصالت را به دانستن تاریخ دادیم تاریخ بدان گونه که می گویند ثبت وقایع نیست و سهم تاریخ جز با فلسفه امکانپذیر نیست. تاریخ بدون فلسفه نمی شود و حکیم، تاریخ می داند اما خود حکمت که تاریخ را می فهمد در تاریخ محبوس نمی شود. حکمت از تاریخ بیرون می آید که مباحث و مفاهیم تازه ایجاد کند و این حرف دوباره به تاریخ می رود.

این پژوهشگر و استاد فلسفه با بیان اینکه فلسفه، گفتن است نه گفته، ادامه داد: فلسفه نقل گفته ها نیست اگر چه نقل آنها اهمیت دارد. فلسفه یک جرقه است که به خرمن پنبه جهالت می افتد و آن را آتش می زند. فلسفه مفهوم تازه می سازد و دوباره از بین می رود. فلسفه بر همه چیز سیادت دارد و برتری دارد اما سلطه ندارد. هر کسی که برتر است سلطه هم دارد ولی فلسفه برتری و سیاست دارد ولی سلطه ندارد. فلسفه، گفتن است و این گفتن تا ابد ادامه دارد. فلاسفه با هم اختلاف دارند ولی همدیگر را نمی کشند. پس می توان اختلاف داشت و همدیگر را نکشت و این گفتن را ادامه داد. فلسفه را نمی توان از تاریخ جدا کرد و بالعکس. فلسفه و تاریخ با هم گره خورده اند.

وی افزود: در جغرافیای کره زمین کشورهای پیشرفته فراوان داریم ولی یکی از سرزمین هایی که ایام قدیم مهد فلسفه بوده، ایران است که همیشه فلسفه و حکیم پرور بوده است همچون یونان که همیشه فلسفه پرور است. با کمال تأسف ایران را در فلسفه، بسیاری انکار می کنند ولی باید گفت بسیاری از آثار فلسفه در آتش سوزی هایی که وجود داشته از بین رفته اند ولی حکمت متعالیه ایران باقی مانده است.

دینانی تصریح کرد: سه کلمه گفتار نیک، کردار نیک و پندار نیک منسوب به حضرت زرتشت است و تمام کتب حکمت، اخلاق و معارف بشری را که بگردید غیر از این سه کلمه پیدا نمی کنید. اولین کسانی که از نور سخن گفتند ایرانیان هستند که هگل گفته است اولین بار ایرانیان از نور صحبت کردند و معنویت وارد جامعه بشری شد. اکنون گفته اند حتی در تورات مسئله نور وجود دارد. حال قرآن کریم می گوید خدا نور آسمان ها و زمین است. نور در ایران مطرح شده است و در قرآن کریم از این نور یاد شده است. در هر حال این مسئله اولین بار در ایران مطرح شد که ناشی از حکمت بوده است. نور، ظلمت را نابود می کند. سهروردی با اصالت نور به جای اصالت وجود باور داشت و می گوید چون وجود، اعتباری است که زهی حماقت است در حالی که نور اصل است. سهروردی قائل به اصالت نور است و به تعبیر ملاصدرا وجود، الظاهره بالذاته و مظهره بالغیبت. نور به ذات روشن است و همه چیز را روشن می کند.

مهرنوش محمدزاده